

Mødet den 23. Oktbr. 1919.

Fraværende: N. Joh. Laursen.

1. **F o r m a n d e n** mindedes afdøde Etatsraad Filtenborg og bragte en Hilsen og Tak til Byraadet fra Fru Filtenborg.

Medlemmerne rejser sig.

2. Indenrigsministeriets **Approbation paa Købekontrakter** med

- a. (J. Nr. 11⁶—1919). Fabrikant V. Sørensen.
- b. (J. Nr. 11³—1919). Havnearbejdernes Fagforening.
- c. (J. Nr. 22¹⁴—1919). Restauratør H. Rising.
- d. (J. Nr. 22¹⁰—1919). Murerm. S. og J. Jensen.
- e. (J. Nr. 22¹¹—1919). Samme.
- f. (J. Nr. 22¹⁵—1919). Købmand Søndergaard.
- g. (J. Nr. 22⁸—1919). Tømrerm. P. C. Pedersen.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 465—1919). **Regnskab for Etatsraad Meulengracht og Hustrns Hospitalslegat.**

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 490—1919). **Regnskab for Radiumstationen for 1918—19.**

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 468—1919). **Skrivelse fra Landsforeningen »Dansk Arbejde«.**

F o r m a n d e n bemærkede, at det var en Opfordring til Kommunerne til udelukkende at benytte dansk Arbejde.

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 470—1919). **Skrivelse fra »Komiteen til Bedømmelse af Konkurrenceplaner vedrørende Markjorderne Nord og Vest for Byen«,**

Følgende Indstilling forelaa:

»Man tillader sig herved at meddele, at de ved Konkurrencen angaaende Bebyggelsen af Markjorderne Vest og Nord for Byen indkomne 4 Projekter d. 15. d. ere blevne bedømte af den dertil valgte Komite med følgende Resultat:

1. Præmie, 5000 Kr., tildeltes et med Mærket »A & J.« betegnet Projekt, indsendt af Ingeniør A. Klixbüll, København.
2. Præmie, 3500 Kr., tildeltes et med »Fremsyn« mærket Projekt, indsendt af Ingeniør Johannes Børge og Arkitekt Rosendahl Langballe, København.

Dernæst indstillede Komiteen at et af Arkiterne E. Jensen og J. Thorsen indsendt Projekt mærket: »Motto: Lux« indkøbes for 1000 Kr.

Projekterne ville i de kommende 14 Dage være offentlig udstillede i Sundhedskommissionens Værelse paa Tinghuset.

Programmet for Konkurrencens Afholdelse og Bedømmelseskomiteens Votum følger hoslagt«.

»Ved det den 1. Oktober 1919 efter det hermed følgende Program af Februar 1919 afholdte Konkurrence, vedrørende:

»Tilvejebringelsen af en Gade- og Bebyggelsesplan for en Del af Aarhus nord for Aarhus Aa« indkom 4 Projekter, mrkt.

1. »A & J.«
2. »Fremsyn«.
3. »Domus«.
4. »Lux«.

Efter at have gennemgaaet disse 4 Forslag skulle vi bemærke følgende:

De to førstnævnte Forslag have nøje respekteret de i Programmet Pkt. 5 opstillede Ønsker og Krav med Hensyn til eksisterende Bebyggelse, projekterede og udførte Gadeanlæg samt Udstykninger, medens de to sidstnævnte Forslag ikke paa disse Punkter have underordnet sig Programmets Krav, hvorfor de ikke kunne komme i Betragtning ved Præmiefordelingen.

Projekt mrkt. »A & J.« fremdrager paa en heldig Maade de eksisterende Radialveje og supplerer dem med en ny fortrinlig Radialvej beliggende omtrent midt imellem Niels Ebbesens Vej (Randers Landevej) og Viborg Landevej.

I Forbindelse med den af Byen allerede forudsete indre Ringgade er der projekteret et godt System af ydre Ringgader, som paa en heldig Maade danner en Forbindelse mellem Riis Skov, Marselisborg Skov og de mellemliggende Parkanlæg.

Paa en overlegen Maade ere disse Gader lagte saaledes, at de danner en sluttet Ring paa Byens Grund uden at berøre »Vesterengs« Jorder.

Ved den endelige Projektering vilde det være ønskeligt, om Udsigten til Aarhus Bugten f. Eks. fra det højtliggende Krydsningspunkt mellem den ydre Ring og Niels Ebbesensvej blev bevaret gennem brede Avenuer (uden Træer), lav Bebyggelse m. m.

Gadenettet slutter sig paa en heldig Maade til de eksisterende Skel og ældre Bebyggelser. I den sluttede Bebyggelse har Gaderne overvejende en gunstig Beliggenhed (Nord og Syd), medens Gadenettet i den aabne Bebyggelse danner en passende Modsætning hertil.

Parkerne ere velvalgte og godt fordelte over Terrainet. Den foreslaaede og heldige Udvidelse

af den botaniske Have knytter denne nærmere til Byens Centrum og vil sikkert blive af stor Betydning for Byen.

Sportspladsen nordvest for Fodfolkskasernen giver gode Trainingsbaner i Nærheden af Byens Centrum og sikrer en fri Udsigt fra den bagved liggende Park.

Flyvepladsen ligger ganske vist noget fjernt fra Byen; men Mulighed for gode Forbindelser til Byen er tilstede.

Det vilde muligvis have været ønskeligt, om der langs Kommunens Grænse mod Nord kunde have været tilvejebragt et grønt Bælte mellem Riis Skov og Flyvepladsen.

Kirkegaarden ligger bekvemt for Byens Befolkning med Adgang fra 2 Hovedveje og er af passende Størrelse.

Forslaget indeholder et passende Antal mindre, grønne Pladser, vel fordelte over Arealet indenfor den sluttede Bebyggelse.

Nogle af de foreslaaede Torve er vel store, og da de ikke alle ligge paa Arealer tilhørende Kommunen maaske vanskelige at gennemføre.

Der er gennemgaaende reserveret gode Pladser for offentlige Bygninger; særlig er der taget Hensyn til at tilvejebringe en værdig Plads for et eventuelt Universitetskompleks.

Den høje sluttede Bebyggelse kunde mulig have været indskrænket noget, ligesom det maa siges, at der savnes Anvisning paa nye Industri-kvarterer.

Det gode System af Hovedveje muliggør gunstige Sporvejsforbindelser mellem den nye og den gamle By.

Under Hensyn til det stærkt kuperede Ter-

rain er de foreslaaede Længdeprofiler af Gaderne i det væsentlige tilfredsstillende.

Som Helhed maa det siges, at Projektet er vel gennemtænkt, med et let overskueligt Gadenet, og Enkelthederne er saa omhyggelig behand- lede, at Projektet kan danne et fortrinligt Grund- lag for Byens fremtidige Planlægning.

Projektet m r k t. »F r e m s y n« bibe- holder de eksisterende Radialveje uden Forsøg paa yderligere at supplere disse.

Foruden den forudsete indre Ringgade er der nær Byens Grænse tilvejebragt en ydre Ring- vej, som imidlertid afskærer et Hjørne af »Ve- sterengs« Jorder og derfor forudsætter en Over- enskomst om dette Punkt.

Endvidere er tilvejebragt en Hovedtværvej fra Viborg Landevej til Riis Skov samt vinkel- ret paa denne en Boulevard i nordvestlig Ret- ning ud til en projekteret Flyveplads.

Noget godt Sammenspil mellem disse pro- jekterede Hovedveje og de eksisterende Radial- gader er ikke opnaaet.

Den antydede Ide at føre den indre Ring- gade paa en Bro over Fabrikkvarteret ved Sil- keborg Landevej er ikke gennemarbejdet i sine Enkeltheder, men fortjener sikkert nærmere Overvejelse.

Gadenettet slutter sig gennemgaaende til de eksisterende Skel og den ældre Bebyggelse, men mangler Fasthed og tilstrækkelig Hensyntagen til Solretningen.

De mange Smaaveje ud til Nabokommu- nerne særlig mod Syd og Vest er uheldige, bl. a. fordi de ikke angive bestemte Trafiklinier mellem disse og Byen.

Parkarealets Størrelse er passende; men For-
delingen er mindre heldig; saaledes er en Park
i Forbindelse med Kirkegaarden og det vedlig-
gende Villakvarter næppe nødvendig, medens
der savnes Parkareal i den sluttede Bebyggelse,
og en rigeligere Udvidelse af botanisk Have vilde
have været ønskelig.

Parkanlægget ved Nordgrænsen er tilfreds-
stillende, men burde have været ført over til
Forbindelse med Riis Skov.

Flyvepladsen er anbragt paa et Areal, som
ikke tilhører Kommunen, og Forbindelsen der-
til er noget mangelfuld.

Kirkegaarden er smukt ordnet, men Adgan-
gen noget ubekvem for Befolkningen.

Smaa grønne Pladser i de sluttede Kvar-
terer savnes i nogen Grad.

For offentlige Bygninger er anvist for faa
Pladser, og de er ikke alle lige godt indbyggede
i Gadenettet. Pladsen for et eventuelt Univer-
sitet er mindre heldig valgt og ligger desuden
paa private Grunde.

Til sluttet Bebyggelse er udlagt for store
Arealer, ligesom man føler Savnet af mere In-
dustrikvarter.

Sporvejslinier vil i al Almindelighed kunne
placeres i Gadenettet, dog savnes gode Forbin-
delser mellem Byen og Flyvepladsen.

Længdeprofilerne er udarbejdet med Omhu
og giver gode Stigningsforhold

Projektet i sin Helhed er godt og omhyg-
geligt gennemarbejdet.

Projektet m r k t. »L u x«. Forslagets
bærende Ide at danne et Bycentrum med Radial-
og Ringgader uden væsentlig Hensyntagen til

den ældre By er forfejlet. Man maa dog anerkende den Bestræbelse, der er udfoldet for fra et fremtrædende Højdepunkt i Bydelen at tilvejebringe Udsigtslinier over den ældre By og Bugten.

Det i Forslaget antydede store Fabrikkvarter imod Vest vil det sikkert være vanskeligt at skaffe Jernbaneforbindelse, ligesom Driften her vil blive meget kostbar.

Projek t m r k t. »D o m u s« har ingen Tilknytning til det kuperede Terrain og kun i ringe Grad til den for Haanden værende Bebyggelse.

I Henhold til ovenstaaende Bemærkninger indstille undertegnede at belønne det med A. & J.« betegnede Projekt med 1ste Præmie, det med »Fremsyn« betegnede med 2den Præmie samt at indkøbe det med »Lux« betegnede Forslag for en Sum af 1000 Kr.«

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 321—1919). Skrivelse fra Justitsministeriet om, at **det paahviler Kommunen at bære Udgiften ved Brandvæsenets Assistance ved en Brand i Hinnerup.**

F o r m a n d e n fandt det beklageligt, at Kommunen skulde paaføres saadanne Udgifter, fordi man havde et godt Brandvæsen, der kunde assistere ved Brande i andre Kommuner.

S i m o n s e n kunde tiltræde Formandens Beklagelse af denne Afgørelse. Motorsprøjten blev dirigeret til Hinnerup efter Anmodning derude fra og gjorde et godt Arbejde ved Branden; men naar Kommunen selv skulde betale Udgiften, burde Byraadet henstille til Brandkommissionen. at man holder Motorsprøjten indenfor Lovens Omraade i

Fremtiden. Brandvæsenet var ikke forpligtet til at møde til Brande udover 1 Mil fra Byen, og der stod intet i Loven om, at man skulde møde med Motorsprøjte; man kunde godt nøjes med at sende et Vagthold derud med det Materiel, som kunde undværes. Der var i hvert Fald intet, som forpligtede Aarhus Brandvæsen til at tage de 3 Mil til Hinnerup og endnu mindre de 18 Mil til Lemvig, hvilken Udgift Aarhus muligvis ogsaa kom til at betale. Der var ogsaa en anden Side af Sagen. Et heldigt Resultat af en Brands Nedkæmpelse bestod væsentlig i, at Sprøjten hurtig kunde komme til Stede. Men naar denne tog paa saa store Udflugter, kunde det halve af Aarhus brænde, inden man kunde naa at faa den kaldt tilbage. Aarhus Kommune var ikke tjent med at holde Motorsprøjte for hele Jylland. Hvis andre Kommuner ønskede at reformere deres Brandvæsen, maatte de selv, eventuelt i Forbindelse med Amtet anskaffe en saadan Sprøjte.

F o r m a n d e n vilde henstille til Brandkommissionen at tage denne Sag op til fornyet Overvejelse og forhandle med Ministeriet derom.

M i k a e l J o h a n s e n kunde slutte sig hertil. Det var en Ære for Aarhus at have et godt Brandvæsen, og det havde ydet udmærket Assistance, bl. a. ogsaa ved den store Brand i Horsens, hvilket var en medvirkende Grund til det store Tilskud fra Brandforsikringen. Men Kommunen burde have sine Udgifter dækkede.

Henvistes til Brandkommissionen til fornyet Forhandling med Ministeriet.

8. (J. Nr. 213—1919). Indstilling fra Brolægningsudvalget om **Ansættelse af 2 Ingeniører og 2 Konstruktorer paa Stadsingeniørens Kontor.**

Udvalget indstillede at ansætte følgende:

Som Ingeniør-Assistenten:
Ingeniør E. A. Hagerup, Aarhus.
Ingeniør K. Møller, Mariager.

Som Konstruktører:
Konduktør C. J. Hansen, København.
Konstruktør J. Kadsted, Aarhus,

De to Ingeniør-Assistenten foreslaas lønnede med 5000 Kr. hver, Konstruktør Hansen med 4500 Kr., og Konstruktør Kadsted med 4100 Kr. i hvilke Beløb indeholdes alle inden 1. Oktober d. A. vedtagne Dyrtds- og Løntillæg.

Brøndum havde lige faaet mundtlig Meddelelse om, at Ingeniør Møller ikke kunde tiltræde Pladsen.

Formanden svarede hertil, at i saa Fald maatte der sendes skriftlig Meddelelse herom.

Indstillingen var vedtaget ved Cirkulation og toges til Efterretning.

9. (J. Nr. 361—1919). **Forslag fra Lønudvalget til nyt Lønregulativ for Aarhus Kommunes Embeds- og Bestillingsmænd m. fl..**

Følgende Forslag forelaa:

Lønregulativ
for

Aarhus Kommunes Embeds- og Bestillingsmænd.

Almindelige Bestemmelser.

§ 1.

For de Embeds- og Bestillingsmænd, som have Tjenestebolig med eller uden Have, fradrages $\frac{1}{8}$ af de paagældende Lønklassers Begyndelsessløn, dog at Beløbet afrundes nedad til fulde Hundreder af Kroner. Brændsel til Opvarmning af Tjenesteboligen skal vedkommende Funktionær betale i Forhold til Forbruget efter Byraadets nærmere Bestemmelse. Gas

(Lys og Kogegas) og Elektricitet, der maatte blive ydet en Funktionær, skal denne betale efter det Forbrug, Maaleren angiver. Skatter og Afgifter af Boligen afholdes af Kommunens Kasse. For de Funktionærer, som have fri Station, fradrages der 1100 Kroner aarlig. For Brug af Tjenestetøj kan der ske Afkortning i Lønnen efter Byraadets nærmere Bestemmelse.

§ 2.

For den fastsatte Løn ere de i nærværende Regulativ opførte Embeds- og Bestillingsmænd forpligtede til at udføre samtlige de Forretninger, som efter Byraadets Bestemmelse og deres overordnedes Skøn henhøre til eller af praktiske Hensyn ere underlagte eller underlægges deres Bestilling. Enhver Indtægt, nogen hidtil ud over den normerede Løn har oppebaaret af Kommunens Kasse som Honorar for Tjenesteydelse, der er ham paalagt ved Siden af hans oprindelige Bestilling, bortfalder derfor fremtidig i Mangel af særlig af Byrådet truffen Bestemmelse, ligesaa ethvert personligt Tillæg og Emolumenter m. m.

§ 3.

Lønnen udbetales, for saa vidt ikke anderledes bestemmes, maanedsviis bagud. Den regnes fra det Tidspunkt, fra hvilket vedkommende er ansat i den paagældende Lønklasse, og samme Tidspunkt danner Grundlaget for Beregning af Alderstillæg.

§ 4.

Ved Overgang fra en Stilling til en anden inden for samme Lønklasse regnes Ancienniteten fra den første Ansættelse i den paagældende Lønklasse. Gaar nogen over fra en lavere til en højere Lønklasse, gives der ham, for saa vidt

hans Løn i den lavere Lønklasse er lig med eller større end Begyndelseslønnen i den højere Klasse, Lønningsanciennitet fra et saadant Tidspunkt, at han, idet han træder ind i den højere Klasse, træder ind i denne paa det Løntrin, hvor Lønnen ligger nærmest over den Løn, han ved Overgangen oppebar i den lavere Klasse, og saaledes, at han — saafremt han ikke ved Oprykningen stod paa højeste Løntrin i den lavere Lønklasse — faar samme Anciennitet inden for det paa-gældende Løntrin i den højere Klasse, som han havde paa det Trin, hvorpaa han stod i den lavere.

§ 5.

Ingen af Kommunens Kontorpersonale kan indtræde i Lønklasse før efter det fyldte 18de Aar, og Personer uden Foruddannelse ikke før efter 4 Aars Tjenestetid, uanset om nævnte Alder er naaet. For Personer med Foruddannelse kan der, under Hensyn til denne samt til vedkommendes Alder og til det Arbejde, han skal udføre, fastsættes en Anciennitet forud for Ansættelsesdagen.

§ 6.

Enhver af de af nærværende Regulativ omfattede Funktionærer har — for saa vidt ikke anderledes er bestemt ved vedkommendes Ansættelse — Adgang til Pension efter det til enhver Tid gældende Reglement for Pensionering af Aarhus Kommunes Embeds- og Bestillingsmænd, deres Enker m. m.

§ 7.

Ved at træde ind i de ny Lønklasser maa ingen af de nuværende Embeds- og Bestillingsmænd gaa tilbage i Indtægt. Hvor Byraadet har tillagt nogen en passende Anciennitet for

at tilvejebringe det rette Forhold mellem de hidtil gældende og de ny Bestemmelser, faar denne Anciennitet ikke Indflydelse paa Pensionsberegningen, der foretages efter de Regler, som ere foreskrevne i det under § 6 nævnte Reglement.

§ 8.

Nærværende Regulativ gælder fra i. Oktober 1919. Det omfatter enhver Embeds- og Bestillingsmand, som efter Byraadets Skøn bør omfattes deraf. Hvor ikke særlige Forhold gøre sig gældende, ville ny Embeder og Bestillinger være at indordne under dets Lønklasser.

§ 9.

Lønklasserne.

1. Løn 8800 Kr., stigende m. 600 Kr. hvert 3. Aar til 10000 Kr.
2. Løn 6500 Kr., stigende m. 500 Kr. hvert 3. Aar til 7500 Kr.
3. Løn 5700 Kr., stigende m. 400 Kr. hvert 3. Aar til 6500 Kr.
4. Løn 5200 Kr., stigende m. 350 Kr. hvert 3. Aar til 5900 Kr.
5. Løn 4600 Kr., stigende m. 300 Kr. hvert 3. Aar til 5200 Kr.
6. Løn 4000 Kr., stigende m. 200 Kr. hvert 3. Aar til 4400 Kr.
7. Løn 3600 Kr., stigende m. 200 Kr. hvert 3. Aar til 4000 Kr.
8. Løn 3200 Kr., stigende m. 200 Kr. hvert 3. Aar til 3600 Kr.
9. Løn 2000 Kr., stigende m. 200 Kr. hvert 3. Aar til 3000 Kr.
10. Løn 2400 Kr., stigende m. 200 Kr. hvert 3. Aar til 2800 Kr.
11. Løn 2200 Kr., stigende m. 200 Kr. hvert 3. Aar til 2600 Kr.

**Lønstigning i Løbet af 6 Aar med Stigning
hvert 3. Aar.**

1. Lønklasse. Løn 8800 Kr., Stigende med 600 Kroner hvert 3. Aar til 10000 Kr. Bolig $\frac{1}{8}$. Varme 200 Kr., jfr. § 1.

Stadsingeniøren plus 1500 Kr.,
Havneingeniøren plus 1000 Kr.,
Kommunebogholderen,
Bestyreren af Belysningsvæsenets tekniske Afdeling (Direktør),
Bestyreren af Belysningsvæsenets merkantile Afdeling (Kontorchef),
Skoledirektøren,
Skatteinspektøren,
Byraadssekretæren,
Fattiginspektøren,
Stadsarkitekten,
Overlægen ved Kommunehospitalets kir Afdel.
Overlægen ved Kommunehospitalets med. Afdel.
Overlæge ved Marselisborg Hospital S. Zahlmann,
Overlæge ved Marselisborg Hospital H. Bang,
Prosektor Gregersen.
Forstanderen for Skoletandklinikken.

2. Lønklasse. Løn 6500 Kroner, stigende med 500 Kroner hvert 3. Aar til 7500 Kroner. Bolig $\frac{1}{8}$. Varme 200 Kr.

Slagtehusinspektøren,
Kæmneren,
Afdelingsingeniører,
Politiassistenten,
Brandinspektøren.
Bygningsinspektøren,
Driftsassistenten ved Gasværket,

Værkmesteren ved Elektricitetsværket,
Afdelingsingeniøren ved Havnen.

3. Lønklasse. Løn 5700 Kroner, stigende med
400 Kroner hvert 3. Aar til 6500
Kroner. Bolig $\frac{1}{8}$. Varme 200
Kr.

Stadsgartneren,
Inspektøren ved Kommunehospitalet,
Kabelmesteren ved Elektricitetsværket,
Havnemesteren,
Observatoren.

4. Lønklasse. Løn 5200 Kroner, stigende med
350 Kroner hvert 3. Aar til 5900
Kroner. Bolig $\frac{1}{8}$. Varme 200
Kr.

Bogholderen ved Belysningsvæsenet,
Kassereren ved Belysningsvæsenet,
Bestyreren af Begravelseskantoret,
Overgraveren,
Vandværksbestyreren,
Inspektøren ved Marselisborg Hospital,
Forvalteren paa »De gamles Hjem«,
Undermestre ved Elektricitetsværket,
Ingeniørassistenter ved Brolægningsvæsenet,
Ingeniørassistenter ved Havnen.

5. Lønklasse. Løn 4600 Kr, stigende med 300
Kroner hvert 3. Aar til 5200
Kroner. Bolig $\frac{1}{8}$. Varme 200
Kr.

Dyrlægen ved Mælkekontrollen,
Dyrlægeassistenter ved Slagtehuset,
Tandlægeassistenter ved Skoletandklinikken.
Bogholder og Kasserer ved Slagtehuset,
Fuldmægtige,

Forvalteren paa Fattiggaarden,
Værkformanden paa Gasværket,
Materialforvalteren ved Gasværket,
Maalermesteren ved Gasværket,
Vejassistenten,
Maalermesteren ved Elektricitetsværket,
Assistenten hos Kabelmesteren,
Konstruktører,
Assistenten hos Bygningsinspektøren,
Havneformanden,
Havneassistenten,
Overbebetjente i Politiet.

6. Lønklasse. Løn 4000 Kroner, stigende med
200 Kroner hvert 3. Aar til 4400
Kroner. Bolig $\frac{1}{8}$. Varme 150 Kr.

Kontorassistenter af 1. Grad,
Kommunens Talrevisor,
Distriktsassistenterne,
Inkassatorerne ved Belysningsvæsenet (plus 200
Kr. i Fejltællingspenge),
Vandværksassistenterne,
Afdelingsgartneren,
Maskinmesteren ved Kommunehospitalet,
Kvartermesteren ved Kommunehospitalet,
Kvartermesteren ved Slagtehuset,
Maskinmesteren ved Slagtehuset,
Maskinmesteren ved Ting- og Arresthuset.
Maskinmesteren ved Marselisborg Hospital,
Maskinassistenten ved Kommunehospitalet,
Installatøren ved Gasværket,
Formændene ved Gasværket,
Formændene ved Vej- og Kloakvæsenet,
Formanden ved Kloakpumpestationen,
Maskinister ved Brandvæsenet,
Sprøjteførere,

Kabelmontøren ved Elektricitetsværket,
Haandværkere, herunder Maskinassistenter og
Mekanikere,

1. Desinfektør ved Marselisborg Hospital,
Føreren af Muddermaskinen,
Maskinmesteren paa Muddermaskinen,
Føreren af Bugserbaaden,
Maskinmesteren paa Bugserbaaden,
Belysningsmesteren ved Havnen,
Politibetjente, Inspektionsbetjente plus 200 Kr.

7. Lønklasse. Løn 3600 Kroner, stigende med
200 Kroner hvert 3. Aar til 4000
Kroner. Bolig $\frac{1}{8}$. Varme 150 Kr.

Undersøgere ved Forsørgelsesvæsenet,
Reservesprøjteførere,
Maskinpassere ved Brandvæsenet,
Vaskemesteren ved Kommunehospitalet,
Hallemesteren ved Slagtehuset,
Kedelpassere,
Underformanden ved Havnen,
Arresthusformanden,
Skolebetjente,
Byraadsbudet,
Damptromleføreren.

8. Lønklasse. Løn 3200 Kroner, stigende med
200 Kroner hvert 3. Aar til 3600
Kroner. Bolig $\frac{1}{8}$. Varme 150 Kr.

Kontorassistenter af 2. Grad,
Medhjælperen ved Kloakpumpestationen,
Raadhusbetjenten,
Opsynsbetjente og Nattevagt ved Ting- og Ar-
resthuset,
Kontorbudet ved Belysningsvæsenet,
Portneren ved Kommunehospitalet,

Opsynsmænd ved Slagtehuset,
Arbejdsmænd ved Vandværket,
Maalerkontrollører ved Belysningsvæsenet,
Chauffører,
Vejmænd,
Opsynsmænd ved Kirkegaarden,
Desinfektøren ved Kommunehospitalet,
Brandsvende,
Bademesteren ved den kommunale Badeanstalt,
Dæksmanden paa Bugserbaaden,
Fyrbøderen paa Bugserbaaden,
Sirenepassereren ved Havnen,
Elektrikermedhjælperen ved Havnen,
Portnerne ved Belysningsvæsenet,
Kloaktilsynsmænd.

**Lønstigning i Løbet af 15 Aar med Stigning
hvert 3. Aar.**

9. Lønklasse. Løn 2000 Kroner, stigende med
200 Kroner hvert 3. Aar til 3000
Kroner.

Kontorassistenter af 3. Grad.

**Lønstigning i Løbet af 6 Aar med Stigning
hvert 3. Aar.**

10. Lønklasse. Løn 2400 Kroner stigende med
200 Kroner hvert 3. Aar til 2800
Kroner. For fri Station fra-
drages 1100 Kr. aarlig.

Bestyreren af »Bispegaarden«,
Opsynsmænd paa Fattiggaarden,
Husbestyrerinden paa Kommunehospitalet,
Vaskeribestyrerinden paa Kommunehospitalet,
Oldfruen paa Kommunehospitalet,
Husbestyrerinden paa Marselisborg Hospital,
Sygeplejersken paa Fattiggaarden,

Sygeplejersken paa »De gamles Hjem«,
Afdelingssygeplejersker,
Massøsen ved Kommunehospitalet.

11. Lønklasse. Løn 2200 Kroner, stigende med
200 Kroner hvert 3. Aar til
2600 Kroner. For fri Station
fradrages 1100 Kr. aarlig.

Husholdersken paa Fattigaarden,
Plejemoderen paa »De gamles Hjem«,
Økonomaen paa »De gamles Hjem«,
Kvindeligt Opsyn ved Ting- og Arresthuset,
Overvaskersken paa Fattiggaarden,
Sygeplejersker.

§ 10.

Dyrtidstillæg.

Foruden den i § 9 nævnte Lønning tilkommer der enhver Funktionær et ikke pensionsgivende Dyrtidstillæg, der udbetales maanedlig og bagud sammen med Lønningen:

- a) For gifte Mænd, for Enkemænd, Enker, fraskilte og fraseparerede Mænd og Kvinder, som har egen Husstand, eller hvem der paa hviler Forsørgerpligt overfor Børn under 18 Aar, samt for ugifte, hvem saadan Forsørgerpligt paa hviler, og som har egen Husstand, fastsættes Dyrtidstillæget for Halvaaret Oktober 1919—Marts 1920 til 450 Kr. aarlig plus 50 Kr. for hvert Barn under 15 Aar.
- b) For alle øvrige mandlige og kvindelige Funktionærer 200 Kr. aarlig.

For Tiden efter Marts Maaned 1920 fastsættes Dyrtidstillæget til 450 Kr. aarlig plus 50 Kr. for hvert Barn under 15 Aar for de under a) nævnte og til 200 Kr. aarlig for de under b) nævnte

Funktionærer, dog at fornævnte Dyrtidstillæg, henholdsvis 450 Kr. og 200 Kr. forhøjes eller nedsættes efter følgende Regler:

For hver fulde 3 pCt., hvormed Summen af de Udgiftposter til Fødevarer, Beklædning, Brændsel og Belysning samt Bolig stiger over eller falder under det af »Det statistiske Departement« for Januar 1919 beregnede tilsvarende Udgiftstal for Normalregnskabet, forhøjes eller nedsættes Dyrtidstillæget med 45 Kr. aarlig for de under a) nævnte og med 20 Kr. aarlig for de under b) nævnte Funktionærer, jvf. Bestemmelserne i §§ 89, 90, 91 i Lov Nr. 77 1918—19 om Statens Tjenestemænd.

Naar samlevende Ægtefæller begge er berettigede til Dyrtidstillæg, udbetales der hver af Ægtefællerne Halvdelen af det største Tillæg, som en af dem kan opnaa.

Personer, som oppebærer Dyrtidstillæg af Staten, kan ikke udbetales Dyrtidstillæg af Kommunen.

§ 11.

Dyrtidstillæget udbetales efter den højeste Sats, forsaavidt Funktionæren opfylder Betingelserne herfor senest Dagen før Tillæget forfalder til Betaling.

§ 12.

Administrationen er bemyndiget til at forlange de til Dyrtidstillægets Beregning nødvendige Oplysninger afgivne af de paagældende paa Tro og Love. I Vægringstilfælde fortabes Retten til Dyrtidstillæget.

§ 13.

Ferie.

Enhver Funktionær, der har været i Kommunens (Havnens) Tjeneste i mindst 225 Dage

før et Ferieaars Begyndelse — 1. April — har uden Afkortning i Lønnen Ret til en aarlig Ferie paa 6 Hverdage, saavidt muligt i Forbindelse med 2 Søndage. Efter en Tjenestetid af 3 Aar har vedkommende Ret til en Ferie paa 12 Hverdage, saavidt muligt i Forbindelse med 3 Søndage. En Funktionær, der er afskediget, kan ikke gøre Fordring paa Ferie, selv om han er ferieberettiget, og der kan ikke ydes Pengevederlag som Erstatning for Ferie.

»I Henhold til Byraadets Beslutning har Lønudvalget udarbejdet Forslag til nyt Lønregulativ for Kommunens Embeds- og Bestillingsmænd, hvilket Forslag hermed fremsendes til det ærede Byraads Approbation.

Man har bestræbt sig for at indskrænke Antallet af Lønklasser til det mindst mulige, hvorfor Forslaget kun indeholder 11 Lønklasser, medens det hidtil gældende Lønregulativ omfattede 15 foruden 2 Lønklasser efter særlig Overenskomst.

Efter det hidtil gældende Lønregulativ fradrog der Funktionærer med Tjenestebolig, for nogle Lønklassers Vedkommende $\frac{1}{6}$ og for andre $\frac{1}{6}$ af de paagældendes Begyndelsesløn, for hvilket Vederlag der foruden Bolig ydedes Brændsel, Belysning og Kogegas, medens man nu foreslaar at der for Bolig alene fradrages $\frac{1}{6}$ af Begyndelseslønnen og for Varme 200 Kroner eller 150 Kroner efter Boligens Størrelse, og at Lys og Kogegas betales efter det Forbrug, Maaleren angiver.

Lønstigningen i det tidligere Lønregulativ strakte sig over 15 Aar, men idet man gaar ud fra, at Konjunkturerne nu er paa Højdepunktet,

foreslaar man en Stigning over 6 Aar, og er der til den overvejende Del af Funktionærerne givet fuld Anciennitet, herfra dog undtaget Funktionærer, som er oprykket i en højere Lønklasse.

For Funktionærer med fri Station fradroges tidligere 500 Kr. aarlig i Lønnen, medens der nu foreslaas fradraget 1100 Kroner aarlig.

ad 1. Lønklasse: Af nye Embedsmænd er herunder opført Stadsarkitekten og Forstanderen for Skoletandklinikken. Endvidere foreslaas Fatiginspektøren opført i denne Lønklasse.

ad 2. Lønklasse: Til Oprykning i denne Lønklasse foreslaas: Afdelingsingeniører ved Brolægningsvæsenet, Politiasistenten, Brandinspektøren, Bygningsinspektøren, Driftsassistenten ved Gasværket, Værkmesteren ved Elektricitetsværket samt Afdelingsingeniøren ved Havnen.

ad 3. Lønklasse: Herunder er opført: Stadsgartneren, Inspektøren ved Kommunehospitalet, Kabelmesteren ved Elektricitetsværket og Havnemesteren, ligesom man foreslaar Observatoren opført i denne Lønklasse.

ad 4. Lønklasse: De herunder opførte Funktionærer var tidligere opført i 6. Lønklasse med Undtagelse af Forvalteren paa »De gamles Hjem« og Undermestre ved Elektricitetsværket.

ad 5 Lønklasse: Denne Lønklasse er en Sammendragning af enkelte fra den tidligere 6. Lønklasse og den overvejende Del fra den tidligere 7. Lønklasse med Undtagelse af Tandlægeassistenterne ved Skoletandklinikken og Overbetjente i Politiet samt Havneassistenten.

ad 6. Lønklasse: Herunder er opført: Kontorassistenter af 1. Grad, som tidligere stod i 7. Lønklasse og med enkelte Undtagelser alle, som

tidligere stod i 8. Lønklasse, herunder Haandværkere og Politibetjente.

ad. 7. Lønklasse: Lønklassen er væsentlig en Sammendragning af det tidligere Lønregulativs 9. og 10. Lønklasse. Af ny opførte findes Arresthusformanden og Skolebetjente.

ad 8. Lønklasse: Herunder er opført: Kontorassistenter af II Grad, som tidligere henhørte under 11. Lønklasse, samt Funktionærer fra 12. og 13. Lønklasse, Kloaktilsynsmænd foreslaas ligeledes opført her under den Forudsætning, at Brolægningsvæsenet i Fremtiden beskæftiger disse Funktionærer 8 Timer daglig, eventuelt ved andet Arbejde.

ad 9. Lønklasse: Herunder er opført Kontorassistenter af III. Grad, og da denne Lønklasse for en Del omfatter yngre Assistenter, foreslaas, at Lønstigningen strækker sig over 15. Aar.

ad 10. Lønklasse: Lønklassen omfatter Funktionærer, som tidligere var opført i 14. Lønklasse. Af ny opførte findes Afdelingssygeplejersker samt Massøsen paa Kommunehospitalet.

ad 11. Lønklasse: Lønklassen omfatter Funktionærer, som tidligere var opført i 15. Lønklasse. Af ny opførte findes Sygeplejersker.

Det er en Forudsætning, at Funktionærer, der er opført i de 5 første Lønklasser, ikke kan oppebære Ekstrabetaling for eventuelt Overarbejde.

Som det vil bemærkes, foreslaas der, udover de i Forslaget nævnte Lønninger, udbetalt et Dyrtdstillæg af 450 Kroner aarlig til gifte plus 50 Kroner for hvert Barn under 15 Aar og til ugifte 200 Kroner aarlig.

Lønudvalget har angaaende Placeringen in-

denfor de enkelte Lønklasser forhandlet med følgende Organisationer:

Maskinmestrenes Forening, Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening, Handels- og Kontor-medhjælperforeningen, Foreningen af maanedslønnede Funktionærer, Kedel- og Maskinpassernes Fagforening, Politiforeningen, Chaufførernes Fagforening, og har Bestyrelserne for samtlige Organisationer, med Undtagelser af Handels- og Kontormedhjælperforeningen og Kedelpassernes Fagforening, lovet at anbefale Forslaget til Vedtagelse af de respektive Generalforsamlinger.

Med Hensyn til Udgiften oplyses, at Lønningerne efter det tidligere Lønregulativ pr. 1. Oktober d. A. androg ca. Kr. 800 000,00 til Kommunens Funktionærer og Kr. 43.000,00 til Havnens Funktionærer, medens Udgiften efter Forslaget vil andrage ca. Kr. 1.800.000,00 til Kommunens Funktionærer, Sygeplejerspersonalet ikke medregnet, og ca. Kr. 78.000,00 til Havnens Funktionærer.

Udgiften til Dyrtidstillæget, Sygeplejerspersonalet ikke medregnet, vil andrage ca. Kr. 210.000,00 til Kommunens Funktionærer og ca. Kr. 10 000,00 til Havnens Funktionærer. Merudgiften vil saaledes, naar der ses bort fra de i de senere Aar bevilgede Dyrtidstillæg, andrage Kr. 1.210 000,00 for Kommunens Vedkommende og Kr. 45.000,00 for Havnens Vedkommende.«

Hoslagt tillader man sig at fremsende til det ærede Byraads Approbation den ved Forhandling med »Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening« indgaaede Overenskomst angaaende Kommunens og Havnens Smede og Maskinarbejdere m. fl.:

Forslag til Overenskomst mellem

Aarhus Byraad og Smede- og Maskinarbejdernes
Fagforening i Aarhus.

Mellem Aarhus Byraad paa Aarhus Kommunes Vegne og Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i Aarhus er Dags Dato oprettet og indgaaet følgende Overenskomst for de ved Aarhus Kommune beskæftigede Medlemmer af Dansk Smede- Maskinarbejder Forbund.

§ 1.

Timelønnen for faste Smede- og Maskinarbejdere er 1 Kr. 65 Øre pr. Time. Arbejdstiden er 8 Timer daglig (48 Timer ugentlig). Den normale Arbejdstid falder mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 5 Eftermiddag. Overarbejde de første 3 Timer efter den normale Arbejdstids Ophør betales med et Tillæg af 50 %, derefter og indtil den normale Arbejdstids Begyndelse betales et Tillæg af 100 %. Søn- og Helligdagsarbejde betales med et Tillæg af 100 %.

Løse Smede og Maskinarbejdere lønnes med 1 Kr. 65 Øre plus et Dyrtidstillæg af 25 Øre pr. Time med samme Procenttillæg for Over-, Nat- og Helligdagsarbejde, som for fast ansatte.

§ 2.

Til fast ansatte Maskinassistenter og Smede- og Maskinarbejdere, der arbejder i kontinuerlig Drift, 2 eller 3 Holds Skifte, betales der for Arbejde i Tiden Kl. 6 Aften til Kl. 6 Morgen et Tillæg af 25 % til ovenanførte Timeløn 1 Kr. 65 Øre. Søndagsarbejde betales med et Tillæg af 100 % af Grundlønnen, for Arbejde paa andre Helligdage betales et Tillæg af 50 % af Grundlønnen.

§ 3.

Haandværkere, som afløser Maskinassistenter, udbetales for Vagter, der ligger mellem Kl. 6 Aften og Kl. 6 Morgen et Tillæg af 25 %. Søndagsarbejde betales med et Tillæg af 100 % af Grundlønnen, for Arbejde paa andre Helligdage betales et Tillæg af 50 % af Grundlønnen.

§ 4.

Hvor Forholdene tillader det, kan Arbejdstiden omlægges til Tiden mellem Kl. 7 $\frac{1}{2}$ og Kl. 5.

§ 5.

Smede- og Maskinarbejdere indenfor Belysningsvæsenet og andet Steds, hvor mindst 5 Mand er beskæftiget, vælger af deres Midte en Tillidsmand, som er forpligtet til at forebringe deres Klager og Henstillinger og føre deres Forhandlinger overfor Ledelsen, dog kun for saa vidt den enkelte ikke selv kan ordne sine Forhold.

§ 6.

Akkordarbejde kan indføres efter Forhandling imellem Ledelsen og Tillidsmanden. Kan Enighed om Akkord ikke opnaas, udføres Arbejdet paa Timeløn. Ved alt Akkordarbejde er Timelønnen garanteret.

§ 7.

Ved Kommunen kan kun beskæftiges organiserede Smede og Maskinarbejdere.

§ 8.

Smede og Maskinarbejdere ved Kommunen er pligtige at være Medlem af en statsanerkendt Sygekasse, og sikre sig den højeste Pengehjælp der kan faas, dog mindst 1 Kr. 90 Øre pr. Dag.

I Sygdoms- og Ulykkestilfælde betales, naar der fremlægges Lægeattest eller Sygekassekvitte-

ring, fuld Timeløn i de første 13 Uger med Fradrag af den Pengehjælp, som Sygekassen eller Ulykkesforsikringen yder. Dog bestales der ingen Løn for de første 3 Sygedage.

Efter 13 Ugers Forløb erholder tilskadekomne Understøttelse efter Ulykkesforsikringslovens Regler.

§ 9.

For Blylodning betales ekstra 2 Kr. pr. Dag. Hjemmevagter betales med 20 Kr. ekstra pr. Uge uden Ekstrabetaling for Udkaldelse under disse. Autogensvejsning udføres saa vidt mulig i Akkord. Ved særlig snavset Arbejde udleverer Kommunen Overtrækstøj.

§ 10.

Enhver Funktionær, der har været i Kommunens (Havnens) Tjeneste i mindst 225 Dage før et Ferieaars Begyndelse — 1. April — har uden Afkortning i Lønnen Ret til en aarlig Ferie paa 6 Hverdage, saa vidt muligt i Forbindelse med 2 Søndage. Efter en Tjenestetid af 3 Aar har vedkommende Funktionær Ret til en Ferie paa 12 Hverdage, saa vidt mulig i Forbindelse med 3 Søndage. En Funktionær, der er afskediget, kan ikke gøre Fordring paa Ferie, selv om han er ferieberettiget, og der kan ikke ydes Pengevederlag som Erstatning for Ferie.

§ 11.

Paa Valgdage til Folketinget gives der de Funktionærer, der har Valgret, Frihed med fuld Løn fra Kl. 12 Middag, alt under fornødent Hensyn til den daglige Drift.

Paa kommunale Valgdage kan Funktionærer, som har Valgret, skiftevis faa 2 Timers Frihed uden Afkortning i Lønnen.

Ønsker Funktionærerne fri den 1. Maj fra

Middag, gives denne Frihed uden Løn i saa stor Udstrækning som muligt.

§ 12.

Ved Afskedigelser paa Grund af Mangel paa Arbejde, skal saa vidt muligt først afskediges de, der sidst er antaget i Kommunens Tjeneste.

§ 13.

Foruden forannævnte Lønning tilkommer der enhver fast Smed eller Maskinarbejder et ikke pensionsgivende Dyrtidstillæg, der udbetales maanedlig og bagud:

a) For gifte Mænd, For Enkemænd, Enker, fraskilte og fraseparatede Mænd og Kvinder, som har egen Husstand, eller hvem der paahviler Forsørgerpligt overfor Børn under 18 Aar, samt for ugifte, hvem saadan Forsørgerpligt paahviler, og som har egen Husstand, fastsættes Dyrtidstillæget for Halvaaret Oktober 1919- Marts 1920 til 450 Kr. aarlig plus 50 Kr. for hvert Barn under 15 Aar.

b) For alle øvrige mandlige og kvindelige faste Funktionærer 200 Kr aarlig.

For Tiden efter Marts Maaned 1920 fastsættes Dyrtidstillæget til 450 Kr. aarlig plus 50 Kr. for hvert Barn under 15 Aar for de under a) nævnte og til 200 Kr. for de under b) nævnte Funktionærer, dog at fornævnte Dyrtidstillæg henholdsvis 450 Kr. og 200 Kr., forhøjes eller nedsættes efter følgende Regler:

For hver fulde 3 %, hvormed Summen af de Udgiftposter til Fødevarer, Beklædning, Brændsel og Belysning samt Bolig stiger over eller falder under det af »Det statistiske Departement« for Januar 1919 beregnede tilsvarende Udgiftstal for Normalregnskabet, forhøjes eller

nedsættes Dyrtidstillæget med 45 Kr. aarlig for de under a) nævnte og med 20 Kr. aarlig for de under b) nævnte Funktionærer, jfr. Bestemmelserne i §§ 89. 90. 91 i Lov Nr. 77 1918—19 om Statens Tjenestemænd.

Naar samlevende Ægtefæller begge er berettigede til Dyrtidstillæg, udbetales der hver af Ægtefællerne Halvdelen af det største Tillæg, som en af dem kan opnaa.

Personer, der oppebærer Dyrtidstillæg af Staten, kan ikke udbetales Dyrtidstillæg af Kommunen.

§ 14.

Dyrtidstillæget udbetales efter den højeste Sats, forsaavidt Funktionærer opfylder Betingelserne herfor senest Dagen før Tillæget forfalder til Betaling.

§ 15.

Administrationen er bemyndiget til at forlange de til Dyrtidstillægets Beregning nødvendige Oplysninger afgivne af de paagældende paa Tro og Love. I Vægringstilfælde fortabes Retten til Dyrtidstillæget.

§ 16.

Eventuelle Stridigheder, der maatte iopstaa mellem Smede- og Maskinarbejderne og Kommunen, og som ikke bilægges ved Forhandling med de respektive Administrationsgrenes Ledere eller Udvalg, henvises til en Voldgfft, bestaaende af 4 Medlemmer, hvoraf 2 Medlemmer vælges af den stedlige Arbejdsgiverforening og 2 Medlemmer af Fællesorganisationen.

Oynaas der ikke Enighed indenfor Voldgiften, vælger denne en Opmand, som afgør Stridsspørgsmaalet. I Tilfælde af, at der ikke kan opnaas Enighed om Valget af en Opmand,

udnævnes denne af Politimesteren. Der kan ikke erklæres Streike, forinden Stridsspørgsmaalet har været behandlet af Voldgiften.

§ 17.

Nærværende Overenskomst er gældende indtil den med 3. Maaneders Varsel opsiges af een af Parterne til Ophør.

Hoslagt tillader man sig at fremsende til det ærede Byraads Approbation den ved Forhandling med de kommunale Arbejdsmænds Fagforening oprettede Overenskomst angaaende Kommunens og Havnens Arbejdsmænd, hvorom der er opnaaet Enighed, kun ønsker Fagforeningen Dyrtidshjælpen udbetalt med 25 Øre pr. Time sammen med Timelønnen, medens Lønudvalget har ment, at Dyrtidshjælpen bør udbetales de faste Arbejdsmænd efter de samme Regler og maanedsviis, som for Kommunens maanedslønnede Funktionærer.

Forslag til Overenskomst mellem

Aarhus Byraad paa Aarhus Kommunes Vegne og »De kommunale Arbejdsmænds Fagforening«, Afdeling af »Dansk Arbejdsmands Forbund«, vedrørende de ved Aarhus Kommune og Aarhus Havn beskæftigede Arbejdsmænd.

§ 1.

A) Retorthusarbejdere, Maskinpassere i Vandgasværket, Ammoniakkogere, Kultrillere ved Elektricitetsværket og Tjærecentrifugepasseren lønnes med 12 Kr. pr. Vagt (8 Timer) eller 72 Kr. pr. Uge (48 Timer) plus Dyrtidstillæg som for maanedslønnede. For Vagter, der falder mellem Kl. 6 Aften og Kl. 6 Morgen betales et Tillæg af 25 % af Grundlønnen. Søndagsar-

bejde betales med et Tillæg af 100 % af Grundlønnen, for Arbejde paa andre Helligdage betales et Tillæg af 50 % af Grundlønnen.

Til Retorthusarbejdere henregnes Fyrbødere, Kultrillere, Kokestrillere, Retortrensere, Maskinpassere og Børrensere.

Kaldes en Arbejder til Arbejde i Retorthuset om Natten for 1 Vagt eller mindre, betales der ham efter den for Retortarbejdere gældende Takst for Natarbejde.

B) Arbejdsmænd under Kommunens forskellige Administrationsgrene og Pladsarbejdere ved Belysningsvæsenet lønnes med 1 Kr. 42 Øre pr. Time plus Dyrtidstillæg som for maanedslønnede for faste Arbejdere og 1 Kr. 42 Øre pr. Time plus Dyrtidstillæg 25 Øre pr. Time for løse Arbejdere.

Skovarbejdere, der ydes Bolig, betaler herfor efter den Værdi, Skovudvalget ansætter denne Ydelse til.

For alt Kularbejde, naar dette ikke udføres som Akkordarbejde, Rensning af Tjæreledninger og Hovedledninger, samt for Udskylning af Ventilbrønde betales et Tillæg af 10 Øre pr. Time.

For Rensning af Dampkedler og Rensekasser, samt Udtrilning af Myremalm betales 2 Kr. ekstra pr. Dag. For Kørsel med Ildvogne og Nedstødning af Kokes til disse betales ekstra 25 % af Retorthusarbejderlønnen. For centrifugering af Tjære betales ekstra 5 Øre pr. Tønde. For Lægning og Tætning af Kloakrør og Møder, Rensning af Grøfter og Damme betales ekstra 10 Øre pr. Time. For Knusning og Udlægning af Klorcalcium betales ekstra 10 Øre pr. Time. For Flytning af Lig betales ekstra 50 % af Timelønnen. For Rensning af Kloaker

betales 2 Kr. pr. Time med sædvanligt Tillæg for Overarbejde. Arbejder ved Rensning af Aaen lønnes med et Tillæg af 20 Øre pr. Time med sædvanligt Tillæg for Overarbejde.

Afløsning for Belysningsvæsenets Portvagt betales med 1 Kr. 42 Øre pr. Time uden Hensyn til om det er Dag-, Nat- eller Søn- og Helligdagsarbejde.

Alt Overarbejde betales med et Tillæg af 50 % af Grundlønnen — 1 Kr. 42 Øre pr. Time — de første 3 Timer efter den normale Arbejdstids Ophør, derefter og indtil den normale Arbejdstids Begyndelse betales et Tillæg af 100 %, Søn- og Helligdagsarbejde betales med et Tillæg af 100 %.

§ 2.

Den normale Arbejdstid, som falder mellem Klokken 6 Morgen og Kl. 5 Eftermiddag, er 8 Timer, afbrudt med $\frac{1}{2}$ Times Frokost og $1\frac{1}{2}$ Times Middag. Hvor Forholdene tillader det, kan Arbejdstiden, særlig i Vinterhalvaaret omlægges til Tiden Kl. 7 $\frac{1}{2}$ til Kl. 4, kuu afbrudt med $\frac{1}{2}$ Times Spisetid Overarbejde samt Søn- og Helligdagsarbejde indskrænkes til det mindst mulige.

§ 3.

Arbejdsmænd indenfor Belysningsvæsenet og andre kommunale Institutioner, hvor der beskæftiges mindst 5 Arbejdere, vælger af deres Midte en Mand, der som deres Repræsentant eller Tillidsmand forebringer deres Klager eller Hensstillinger overfor Ledelsen, saafremt den enkelte Arbejder ikke selv kan ordne sine Forhold.

§ 4.

Eventuelt Akkordarbejde udføres efter Forhandling mellem Ledelsen og den enkelte Ar-

bejder eller Arbejdsmændenes Tillidsmand. Opnaas ikke Enighed om Akkord, udføres Arbejdet paa Timeløn. Ved alt Akkordarbejde er Timelønnen garanteret. Sættes en timelønnet Arbejdsmand til at arbejde sammen med Akkordarbejdere, maa han saavidt muligt deltage i Akkorden.

§ 5.

Retorthusarbejdere, Maskinpassere i Vandgasværket, Elektricitetsværkets Kultrillere og Ammoniakkogere beskæftiges ved kontinuerlig Drift à 8 Timers Vagt. Arbejdet skiftes saavidt muligt mellem Arbejderne. Helligdagsarbejdets Fordeling ordnes ved Forhandling mellem Ledelsen og Tillidsmanden.

Ved Nedbrydning og Opbygning af gamle Ovne deltager Arbejdsmændene i Akkorden for den faste Murer.

§ 6.

Ved Afløsning i Retorthuset afløses i al Almindelighed Arbejdsmænd af Arbejdsmænd, hvorfra undtages Afløsning paa Søn- og Helligdage samt under Ferie og Sygdom.

Ved alt Rørledningsarbejde skal der være en faglært Arbejder til Stede. Ved faglært Arbejder forstaas ikke alene Smede- og Maskinarbejdere, mén tillige Arbejdsmænd, som i flere Aar har været beskæftiget ved Rørledningsarbejde. Slemning af Rør betales med 10 Øre ekstra pr. Time.

§ 7.

For Havnevæsenets og Kommunens Folk gælder tillige følgende: Ved alt Tjærearbejde udleveres Overtrækstøj. Havnevæsenet leverer til Arbejdsbrug Træskostøvler i samme Omfang som hidtil. Ved alt Kloakarbejde og ved Gravkast-

ning paa Kirkegaarden udleveres Olietøj og Træskostøvler samt det fornødne Værktøj. Arbejdsmænd udleveres Overtrækstøj i saa stor Udstrækning, som det skønnes nødvendigt.

Paa alle større Arbejdspladser, hvor der beskæftiges en større Arbejdsstyrke, maa der, naar Arbejdet strækker sig over en længere Periode, forefindes en Spisestue, som i Tiden fra 1. Oktober til 1. April maa holdes opvarmet i Spisetiden.

§ 8.

Enhver Funktionær, der har været i Kommunens (Havnens) Tjeneste i mindst 225 Dage før et Ferieaars Begyndelse — 1. April — har uden Afkortning i Lønnen Ret til en aarlig Ferie paa 6 Hverdage, saavidt muligt i Forbindelse med 2 Søndage. Efter en Tjenestetid af 3 Aar har vedkommende Funktionær Ret til en Ferie paa 12 Hverdage, saa vidt muligt i Forbindelse med 3 Søndage. En Funktionær, der er afskediget, kan ikke gøre Fordring paa Ferie, selv om han er ferieberettiget, og der kan ikke ydes Pengevederlag som Erstatning for Ferie.

Ferieberettigede Arbejdere erholder ligeledes under Sygdoms- og Ulykkestilfælde, naar der fremlægges Lægeattest eller Sygekassebogen paa tegnet af Lægen, fuld Timeløn i de første 13 Uger med Fradrag af den Pengehjælp, som Sygekassen eller Ulykkesforsikringsselskabet yder. Under Sygdomme, der kun varer 3 Dage, ydes ingen Løn, hvorimod der for Sygdomme, der varer i 4 Dage og derover, ogsaa betales Løn for de første 3 Sygedage. Efter 13 Ugers Forløb erholder tilskadekomne Understøttelse i Henhold til Ulykkesforsikringslovens Regler.

§ 9.

Enhver af Kommunens Arbejdere er pligtig til at være Medlem af en statsanerkendt Sygekasse og at sikre sig en Pengehjælp af mindst Kr. 1,90 pr. Dag. Ingen Arbejder maa i flere Sygekasser sikre sig saa stor en Pengehjælp, at denne i Forbindelse med det Beløb, der udbetales af Kommunen, overstiger Ugelønnen.

§ 10.

Paa Valgdage til Folketinget gives der de Arbejdere, der har Valgret, Frihed med fuld Løn fra Kl. 12 Middag, alt under fornødent Hensyn til den daglige Drift.

Paa kommunale Valgdage kan Arbejdere, som har Valgret, skiftevis faa 2 Timers Frihed uden Afkortning i Lønnen.

Ønsker Arbejderne fri den 1. Maj fra Middag, gives denne Frihed uden Løn i saa stor Udstrækning som muligt. Disse Fridage bør ligeledes ordnes ved Forhandling mellem Ledelsen og Tillidsmanden.

§ 11.

Ved Kommunen kan kun beskæftiges organiserede Arbejdsmænd, som tilhører »Dansk Arbejdsmands Forbund«.

Ved Afskedigelse af Folk, afskediges disse efter Anciennitet, saafremt andre Forhold ikke gør sig gældende.

§ 12.

Lygtetændere ved Aarhus Belysningsvæsen og Aarhus Havn lønnes med Kr. 68,00 pr. Uge. Distrikterne inddeles efter Ledelsens Skøn, dog ikke udover 75 Lygter i de Distrikter, hvor de staar tættest, og noget mindre i Yderdistrikterne. Foruden Tænding og Slukning af Lygterne udfører Lygtetænderne Netpaasætning og

Pudsning af Lygterne i hver sit Distrikt, hvilket foretages mindst 1 Gang ugentlig.

Lygtekontrollører eller Arbejdsmænd, der eventuelt beskæftiges ved Optrækning af automatiske Lygtetændingsuhre, herunder Netpaa-sætning og Pudsning, lønnes, naar de har fuldt Distrikt — 270 Lygter — med 68,00 Kr. pr. Uge, og der ydes ingen Ekstrabetaling for det nødvendige Eftersyn af Lygteautomaterne om Aftenen. Efterhaanden, som der indføres flere Lygteautomater, beskæftiges overflødige Lygte-tændere saa vidt muligt ved andet Arbejde indenfor Kommunen.

Lygtetænderne har 1 Fridag hver 13. Dag.

§ 13.

Naar Arbejdspladsen ligger 3—5 km fra Domkirken i lige Linie, godtgøres $\frac{1}{2}$ Time om Morgenen og $\frac{1}{2}$ Time om Aftenen, for en Afstand fra Domkirken i lige Linie af 5—7 km godtgøres 1 Time om Morgenen og 1 Time om Aftenen.

§ 14.

Ansættes en Mand som timelønnet Formand eller Kontrol, betales der ham 1 Krone ekstra pr. Dag, naar der beskæftiges mindst 4. Mand ellers 50 Øre pr. Dag, dog maa han deltage i Arbejdet i den Udstrækning, som den tilsynshavende Ingeniør eller Driftsleder finder det formaalstjenligt. Den, der udtages til Formand eller Kontrol, maa fortrinsvis udtages blandt de Folk, der i flere Aar har arbejdet for Kommunen.

§ 15.

Arbejdsmænd, der er gifte og bosiddende i Aarhus, vil fortrinsvis blive taget i Arbejde.

§ 16.

Anmodes en Mand om at møde paa Arbejde

og intet Arbejde faar, betaales der ham, saafremt Naturforholdene ikke er Skyld deri, $\frac{1}{4}$ Dagløn. Mindste Betaling for en Mand, der er i Arbejde, er $\frac{1}{2}$ Dagløn.

§ 17.

Foruden forannævnte Lønning tilkommer der enhver fast Arbejder et ikke pensionsgivende Dyrtidstillæg, der udbetales maanedlig og bagud

a) For gifte Mænd, for Enkemænd, Enker, fraskilte og fraseparerede Mænd og Kvinder, som har egen Husstand, eller hvem der paa-hviler Forsørgerpligt overfor Børn under 18 Aar, samt for ugifte, hvem saadan Forsørgerpligt paa-hviler, og som har egen Husstand, fastsættes Dyrtidstillæget for Halvaaret Oktober 1919 — Marts 1920 til 450 Kr. aarlig plus 50 Kr. for hvert Barn under 15 Aar.

b) For alle øvrige mandlige og kvindelige faste Arbejdere 200 Kr. aarlig.

For Tiden efter Marts Maaned 1920 fastsættes Dyrtidstillæget til 450 Kr. aarlig plus 50 Kr. for hvert Barn under 15 Aar for de under a) nævnte Arbejdere og til 200 Kr. aarlig for de under b) nævnte Arbejdere, dog at fornævnte Dyrtidstillæg, henholdsvis 450 Kr. og 200 Kr., forhøjes eller nedsættes efter følgende Regler:

For hver fulde 3 %, hvormed Summen af de Udgiftposter til Fødevarer, Beklædning, Brændsel og Belysning samt Bolig stiger over eller falder under det af »Det statistiske Departement« for Januar 1919 beregnede tilsvarende Udgiftstal for Normalregnskabet, forhøjes eller nedsættes Dyrtidstillæget med 45 Kr. aarlig for de under a) nævnte og med 20 Kr. aarlig for de under b) nævnte faste Arbejdere, jfr. Bestem-

melserne i §§ 89. 90. 91 i Lov Nr. 77, 1918—
19 om Statens Tjenestemænd.

Naar samlevende Ægtefæller begge er berettigede til Dyrtidstillæg, udbetales der hver af Ægtefællerne Halvdelen af det største Tillæg, som en af dem kan opnaa.

Personer, som oppebærer Dyrtidstillæg af Staten, kan ikke udbetales Dyrtidstillæg af Kommunen.

§ 18.

Dyrtidstillæget udbetales efter den højeste Sats, for saa vidt Funktionæren opfylder Betingelserne herfor senest Dagen før Tillæget forfalder til Betaling.

§ 19.

Administrationen er bemyndiget til at forlange de til Dyrtidstillægets Beregning nødvendige Oplysninger afgivne af de paagældende paa Tro og Love. I Vægningstilfælde fortabes Retten til Dyrtidstillæget.

§ 20.

Eventuelle Stridigheder, der maatte opstaa mellem Arbejderne og Kommunen, og som ikke bilægges ved Forhandling med de respektive Administrationsgrenes Udvalg eller Ledere, henvises til en Voldgift, bestaaende af 4 Medlemmer, hvoraf 2 Medlemmer vælges af den stedlige Arbejdsgiverforening og 2 Medlemmer af Fællesorganisationen. Opnaas ikke Enighed indenfor Voldgiften, vælger denne en Opmand, som afgør Stridsspørgsmaalet. I Tilfælde af, at der ikke kan opnaas Enighed om Valget af en Opmand, udnævnes denne af Politimesteren.

Der kan ikke erklæres Strejke, forinden Stridsspørgsmaalet har været behandlet af Voldgiften.

§ 21.

Denne Overenskomst gælder fra den 1. Oktober 1919 til den 1. Oktober 1920 og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel, første Gang til Ophør den 1. Oktober 1920.

Møller forelagde de forskellige Forslag. Det var anden Gang, Taleren som Formand for Lønudvalget forelagde Forslag til Lønregulativ for Aarhus Kommune. Sidste Gang var i 1916, og da var det Forudsætningen, at det skulde strække sig over ikke saa faa Aar. Det var et meget brydsomt Arbejde at lave et saadant Lønregulativ og egentlig mere, end der burde paalægges et Byraadsudvalg, for det var ikke gjort med en Forhandling med Repræsentanter for Tjenestemænd i Almindelighed, men Udvalget havde maattet forhandle med alle de enkelte Organisationer, hvorved Arbejdet var blevet langt større og vanskeligere. Udvalgets Opgave havde været en dobbelt; dels vilde man gerne fremkomme med et Forslag, som i al Almindelighed kunde tilfredsstille Tjenestemændene, idet dette ikke havde saa ringe Betydning for Kommunens Administration, dels var man nødt til at se paa Kommunens finansielle Stilling. Udvalget havde derfor ment at være paa den rigtige Side, naar man holdt sig saa nær som muligt op til Statens Lønforslag, og dette Princip havde man fulgt, ja var i flere Tilfælde gaaet noget videre, medens man under ingen Omstændigheder kunde følge Københavns Kommune, som havde overbudt Staten. Det havde været vanskeligt at faa de forskellige sat i de Lønklasser, hvor de hørte hjemme, men Taleren mente dog, at Udvalget nogenlunde havde truffet det rigtige.

Lønklasserne var sammendraget til 11 i Stedet for som tidligere 15. Hvad Dyrtidstillæget angik, havde man ikke fulgt Statens Forslag med de mange Tillæg, hvilket var en Fordel for Funktionærerne, idet saa godt som hele Lønnen blev fast, og man næppe kunde vente en yderligere Stigning af Livsfornødenhederne. Ligeledes havde man fulgt det gamle Princip at give den største Dyrtidshjælp tillige med et Tillæg for Børn, da det var Familier med flere Børn, som mest mærkede Dyrtiden. Endelig var der en Forandring mere i Tjenestemændenes Favør, idet der i al Almindelighed var indført en Stigning til højeste Løn i Løbet af 6 Aar i Stedet for som tidligere 15 Aar. Tillige var der foreslaaet nye Bestemmelser for Bolig, Brændsel og Ferier.

Taleren omtalte derefter de forskellige Foreninger, som Udvalget havde forhandlet med. Man havde haabet at kunne forelægge Byraadet et Forslag, som var tiltraadt af de forskellige Organisationer, men det havde ikke været muligt at opnaa Enighed med dem alle, og navnlig var der Utilfredshed indenfor »Foreningen af maanedslønnede Funktionærer«. Denne havde forelagt et andet Forslag, som Taleren sammenlignede med Lønudvalgets. Det laa gennemgaaende mindst 25 % højere end dette; desuden var flere Funktionærer sat i helt andre Lønklasser, medens en Del slet ikke var medtaget i Forslaget. Taleren vilde bede Byraadet tage Stilling til, hvorvidt Udvalget skulde begynde paa nye Forhandlinger paa Basis af dette Forslag, for saadanne vilde næppe føre til noget, og i saa Fald maatte hellere andre end Lønudvalget træde til.

Taleren gennemgik derefter udførligt de enkelte Klasser i Lønudvalgets Forslag og paaviste

hvilke Ændringer, der var sket fra det tidligere Regulativ. Samtidig drog Taleren en Sammenligning mellem det foreliggende Forslag og Statens Lønningslove, hvoraf fremgik, at de foreslaaede Lønninger ikke stod tilbage for Statens, men endog paa flere Punkter var højere.

Med de kommunale Arbejdsmænds Fagforening havde Udvalget efter lange Forhandlinger i det væsentlige opnaaet Enighed. Der var blot en lille Divergens med Hensyn til Udbetalingen af Dyr-tidshjælpen.

Forskellige Funktionærer havde forlangt at blive optaget paa Lønregulativet, f. Eks. en Del af Personalet ved Sygehusene, Skovfogder og Markbetjente. Men man havde ment det rigtigst først at høre de paagældende Udvalgs Mening herom.

Lønudvalget mente hermed at have forelagt et Forslag, som kunde kaldes fuldt forsvarligt for Funktionærerne. Det var derfor en Skuffelse for Udvalget, at det ikke havde skabt Tilfredshed. Men hvis Tjenestemændene syntes, der var foreslaaet for lidt, var der sikkert ikke faa af Byens Borgere, der mente det modsatte. Naar man tog Hensyn til den faste Stilling, Pension, Ferier o. s. v., vilde vist mange Handlende og Haandværkere ønske en saadan Stilling.

Hvad den pekuniære Side angik, var det jo en meget stor Udgift, der herved paalagdes Kommunen, idet det drejede sig om en Stigning fra 1916 paa mindst 1¼ Million Kroner. Taleren mindede om det store Komplex af Skattelove, der for nylig var vedtaget i Rigsdagen, og Kommuneskatten var saa høj, at man nødig skulde højere op. Det var derfor nødvendigt at vise meget stor Sparsommelighed og vente med nye Udgifter saa længe som muligt. Det vilde blive

nødvendigt at forhøje Betalingen for Gas, Lys og Vand o. s. v., hvis disse Værker skulde kunne bære Lønforhøjelsen for deres Funktionærer. Taleren vilde henstille at faa en billigere Administration paa Sygehusene, eller ogsaa maatte der forlanges en større Betaling for Indlæggelser; Kommunen kunde ikke vedblivende udrede saa store Udgifter til Hospitalsvæsenet.

Hvorledes de yderligere Forhandlinger skulde foregaa, vidste Taleren ikke. Det var tvivlsomt, at Lønudvalget med Held kunde forhandle videre, i hvert Fald ikke paa Grundlag af det Forslag, som var fremkommen fra Funktionærernes Side. Skulde dette lægges til Grund, maatte de enkelte Udvalg forhandle videre. Lønudvalget havde gjort sit bedste og ikke sparet Tid for at opnaa Enighed, men der kom jo et Tidspunkt, hvor man ikke kunde mere. Forhaabentlig vilde det lykkes at komme til Enighed med de fleste Foreninger; men til de øvrige maatte Byraadet saa sige, at hvis de Folk ikke vilde blive i Kommunens Tjeneste, maatte de opsiges deres Pladser, og saa maatte man se at erstatte dem paa anden Maade. Hvis man blev ved med at give efter, vilde det ikke mere blive Byraadet, der styrede Byens Sager; det vilde blive Funktionærstyre, og det var Byen i det lange Løb ikke tjent med. — Taleren vilde hermed anbefale de forskellige af Udvalget fremsatte Forslag.

Christensen skulde blot omtale enkelte Punkter, hvorom der ikke var opnaaet Enighed. Kedelpasserne f. Eks. forlangte at blive rykket op i Lønklasse med Haandværkere og Assistenten, men Udvalget havde ment, at der ligesom tidligere burde være en Forskel mellem Haandværkere og ikke faguddannede Folk. Kedelpasserne kunde

dog ikke siges at være forurettede; deres faste Løn var paa højeste Trin 4000 Kr., og dertil kom en ekstra Betaling af 25 % for Natarbejde og 50 % for Helligdagsarbejde, hvilket for 1 Aar beløb sig til ca. 600 Kr.. Dyrtidstillæget var ligeledes ca. 600 Kr.. Desuden fik Kedelpasserne ved Belysningsvæsenet en Erstatning paa 50 Øre daglig for daarlig Brændsel. Endelig havde man kørt meget med Dampanlæg under de vanskelige Forhold paa Elektricitetsværket, hvorfor der havde været en Del Ekstraarbejde om Søndagen udover de 48 Timer, og dette betaltes med en Overpris af 100 %. Hvis disse Forhold fortsattes, vilde det betyde et yderligere Tillæg paa ca. 950 Kr., alt i alt en Aarsløn af 6277 Kr.. Men selv med den normale Løn af 5300 Kr. var det betydelig mere, end Staten lønnede Folk med i lignende Stillinger. Ved Vandværket var den egentlige Løn for Fyrbøderne ogsaa 4000 Kr., men dertil kom ekstra Betaling for Nat og Overarbejde, samt Tillæg for Fyring med Tørv, skønt der af den Grund var ansat en ekstra Fyrbøder. Alt medregnet kunde Aarslønnen her løbe op til 5898 Kr. Udvalget mente derfor ikke at kunne gaa længere her, selv om det førte til, at Kedelpasserne op-sagde deres Pladser. For Haandværkernes Vedkommende vilde den kontinuerlige Drift give dem et Tillæg paa 5—600 Kr. aarlig, altsaa ialt en Løn af 55—5600 Kr.. Arbejdsmændene kom op paa 80 Kr. pr Uge, men dertil kom en hel Del Tillæg for kontinuerlig Drift og Ekstraarbejde. Hvad Kontorpersonalet angik, kunde de med Dyrtidstillæget opnaa en Slutløn af 3875 Kr., og det var betydeligt mere, end de fleste private Virksomheder betalte. Indenfor Landsorganisationen laa Kvindernes Lønninger ca. 20 % lavere end

Mændenes, og hvis man ønskede at komme ind paa det samme her, havde Taleren intet derimod. Kvinderne havde jo betydelig flere Sygedage. Man maatte da have en særlig Skriverklasse, hvor en Løn paa 3000 Kr nok kunde kaldes for svarlig. Taleren vilde ligesom Formanden udtale, at Udvalget havde gjort sig alle mulige Anstrængelser for at opnaa et Resultat, der kunde være tilfredsstillende for Funktionærerne, og som ikke stod tilbage for andre Kommuner med Undtagelse af København. I det store og hele var der vist ogsaa nogenlunde Tilfredshed. Taleren vilde anbefale de foreliggende Forslag til Vedtagelse.

Vald. Petersen erkendte, at Udvalget havde udført et stort og vanskeligt Arbejde. Naar Taleren alligevel maatte tale imod det foreliggende Forslag, var det ikke for at apellere til Vælgerne, idet Taleren næppe mere lod sig opstille til Valg som Byraadsmedlem. Derfor kunde Taleren maasko ogsaa udtale sig lidt mere frit end andre af Medlemmerne. Taleren var enig med Hr. Møller i, at man ikke skulde drive Overbudspolitik, og at man ikke kunde følge Københavns Kommune. Indenfor Fagorganisationerne havde man selvfølgelig kunnet tiltræde Forslaget, for de havde jo opnaaet alt, hvad de ønskede. Oprykningerne i Lønklasserne var særlig sket i den øverste Ende, hvor enkelte var rykket hele 3 Klasser op. Men Udvalget havde været særdeles uheldigt med 8. og 9. Lønklasse. Taleren havde intet imod, at en teknisk uddannet Mand, som havde ofret nogle Aar paa sin Uddannelse, fik noget mere i Løn, og det havde altid været Tilfældet; men her vilde det blive en Forskel paa ca. 1000 Kr. aarligt, og det var at forrykke Forholdet og gøre Skellet langt større end tidligere.

Udvalget havde vist haft en vis Antipati mod Kontorpersonalet. Kontorfolkene maatte ogsaa ofre en Del paa deres Uddannelse, og det var derfor underligt, at man ikke havde ført Konsekvensen fra de tekniske Fag ud til Kontorfolkene. Efter det foreliggende Forslag kunde en Kontorassistent først efter mange Aars Tjeneste opnaa den Løn, som en Arbejdsmand begyndte med. Principet »Lige Løn for Mænd og Kvinder« var gennemført i Teorien, men i Praksis var det noget helt andet; der gjaldt det kun for ganske enkelte, og de allerfleste Kvinder fandtes i 9. Lønklasse. Stillingen som Kontorassistent af 3 Klasse var vist blevet oprettet for at holde Kvinderne nede, og det medførte bl. a., at en Kvinde, der havde været i Kommunens Tjeneste i 17 Aar, kun kunde faa en Løn af 2800 Kr., og denne Løn naaedes tilmed først efter 15 Aars Tjeneste, medens de øvrige Lønklasser havde en Stigning paa 6 Aar. Den Slags skabte ikke rolige Forhold, men gav netop Anledning til ulovlige Strejker o. lign. Hvis man ønskede Kontorerne i Aarhus Kommune besat med dygtige Folk, var det aldeles nødvendigt at ændre 9. og 10. Lønklasse, ellers vilde Forslaget heller ikke blive godkendt. Som det forelaa, kunde Taleren ikke stemme derfor.

B r a m m e r antog, at der skulde nye Forhandlinger og Overvejelser til, inden Forslaget kunde blive endelig vedtaget, og Taleren vilde da henlede Opmærksomheden paa Slagtehusinspektøren, som var ansat i 2. Lønklasse. Men naar de øvrige Ledere af Kommunens forskellige Institutioner var sat i 1. Lønklasse, burde Slagtehusinspektøren ogsaa sættes der. Han kom ellers paa en Løn, som var mindre end Inspektørernes i flere mindre Byer. Han havde ganske vist haft Ekstra-

indtægter ved Eksportslagtningen, men disse Indtægter var for Tiden faldet bort, og selv om de kom igen, vidste Taleren, at Inspektøren var villig til at give Afkald paa dem, hvis han blev sat i 1. Lønklasse, og dette Gratiale kunde saa maa-ske under en eller anden Form gaa i Kommunens Kasse. Slagtehusinspektøren havde været en udmærket Mand for Aarhus Kommune og havde ledet det offentlige Slagtehus og Kvægtorvet paa en mønsterværdig Maade. Taleren vilde derfor henstille til Lønudvalget at tage hans Oprykning under Overvejelse. Ellers havde Taleren intet imod Forslaget i sin Helhed og kunde særlig slutte sig til Hr. Møllers Bemærkning om, at man maatte have Dækning for disse Udgifter, bl. a. ved at skride til en Forhøjelse af Prisen paa Lys, Gas og Vand, saa at de kommunale Værker kunde klare sig. .

Vald. Petersen vilde henstille til Lønudvalget, at pensionerede Folk, som var ansat i Kommunens Tjeneste, blev sat ned i en lavere Lønklasse, og at man fremtidig ikke ansatte Folk, som havde Pension andetsteds fra. Ligeledes var Taleren imod de mange Overtimer. Naar man nu havde indført 8 Timers Arbejdsdag, burde man saa vidt muligt holde sig dertil og komme bort fra det Forhold, at visse Folk havde 30—36 Timer om Ugen i Overarbejde. Hvis det var nødvendigt, maatte der ansættes flere Folk. Endelig vilde Taleren henstille, at naar Kvinder i Kommunens Tjeneste giftede sig, skulde de afskediges, hvis Manden ogsaa var ansat under Kommunen. Manden skulde have en saadan Løn, at han kunde underholde Familien, saa at Konen kunde passe Hjemmet.

Christensen syntes, at Vald. Petersen, talte lidt ved Siden af, og at han kunde have fundet en mere passende Lejlighed til at fremkomme med sin Kritik. Hvad Forskellen mellem de tekniske Fag og Arbejderne angik, saa fandtes den jo overalt i det private Erhverv, og det var derfor nødvendigt at tage Hensyn til de forskellige Organisationer. Det var rigtigt, at der var sat en Klasse mere inden for Kontorpersonalet, og den omfattede særlig Kvinder; men der var ogsaa mange af disse, som blot udførte et rent maskinmæssigt Arbejde. Men hvis der fandtes en dygtig Kvinde, var der Adgang for hende til at komme op paa Siden af Mændene. I det hele taget kunde Taleren ikke se, at Vald. Petersens Kritik var særlig underbygget; men Vald. Petersen kunde jo fremkomme med et Forslag til en Ændring af 8. og 9. Lønklasse, saa yilde Lønudvalget sikkert se derpaa og tage Hensyn dertil, hvis der var Rimelighed derfor.

Formanden henstillede at slutte 1. Behandling. efter at 4 indtegnede Talere havde haft Ordet, og saa udsætte 2. Behandling i 14 Dage.

Mikael Johansen var Medlem af Lønudvalget, men havde meget lidt Andel i Forslaget. Taleren syntes, at det i det væsentlige var et fortrinligt Forslag, og de enkelte Smaafejl, som muligvis fandtes, kunde sikkert let rettes ved 2. Behandling. Vandværksbestyreren og Brandinspektøren var muligvis sat temmelig lavt i Forhold til deres Stilling, men det kunde maaske rettes ved lidt mere Anciennitet. Taleren var af Overkirurg Strandgaard gjort opmærksom paa, at Sygeplejerskerne vist var forurettet noget. Foreningen af Provinssygeplejersker havde udarbejdet et Lønningsforslag for Sygeplejersker, og dette var til-

traadt af Provinslægeforeningen for Danmark. Taleren vilde bede Udvalget undersøge disse Ting og eventuelt komme med Ændringsforslag herom.

M o u s t e n var glad ved, at der var Lejlighed til at forhandle med Udvalget inden 2. Behandling, for der vilde vist for Sygehusenes Personale blive en Del at ændre. Der fandtes jo nogle »Andre ansatte«, som Portører, Piger, Elever o. fl., der hidtil havde faaet et Tillæg paa 40 %; men disse 40 % faldt jo nu bort, og det vilde da blive nødvendigt at faa noget andet i Stedet. Taleren vilde derfor anbefale, at de Udvalg, som havde saadanne »Andre ansatte«, gik sammen og enedes om et Forslag angaaende disse. Hr. Møller havde udtalt, at man havde opnaaet Enighed med Chaufførerne. Men Formanden for disse havde meddelt Taleren, at Lønudvalget havde henvist dem til Sygehusudvalget. Dette var Lønudvalget vist ikke berettiget til.

V a l d. P e t e r s e n hævdede, at Forskellen mellem teknisk uddannede Folk og Arbejdsmænd var gjort langt større end tidligere. Hvad 8. Lønklasse angik, kunde den praktisk forbedres ved at sætte samme Slutløn, som i 7. Lønklasse, og saa kunde Stigningen f. Eks. være 12-aarig i Stedet for 6-aarig.

C h r i s t e n s e n vilde henstille at faa et skriftligt Forslag. Hvad den omtalte Forskel angik, var den tidligere ca. 400 Kr.; nu blev den ca. det dobbelte, men procentvis blev det næppe mere end før.

M ø l l e r havde før glemt at sige, at de nye Lønninger skulde gælde fra 1. Oktober 1919. Taleren vilde derfor henstille til Borgmesteren, om 2. Behandling ikke kunde foretages om en Uge, eller i hvert Fald Dyrtidstillæget kunde blive ud-

betalt inden 1. November, selv om Forslaget ikke blev endelig vedtaget. Til Vald. Peterseu vilde Taleren sige, at Arbejdsmændene næppe havde noget at beklage sig over, idet de havde opnaaet en Timeløn af 1,67 Kr., medens den højeste Timeløn hos private var 1,50 Kr. Hvis man ændrede 8. og 9. Lønklasse, vilde det forrykke Forholdet til 6. og 7. Lønklasse. og saa kunde det let ende i Virvar. Den mindste Løn for Kontorfolk var ikke 40 Kr. om Ugen, men 166 Kr. maanedlig, og mere betaltes der ikke de unge Medhjælpere i private Virksomheder. Det var rigtigt, at en Dame efter 17 Aars Tjeneste kun opnaaede 2800 Kr., men hun var maaske ikke mere værd. Men i Virkeligheden havde man fulgt Principet »Lige Løn for lige Arbejde!« Taleren kunde være enig med Vald. Petersen m. H. t. Overarbejde og Pensionister, som ansattes under Kommunen. Hvad Slagtehusinspektøren angik, saa havde han i mange Aar haft langt den største Indtægt af Kommunens Embedsmænd, men naar disse Indtægter nu var borte, kunde det maaske være rimeligt at sætte ham i 1. Lønklasse, hvis Slagtehusudvalget ønskede det. Angaaende Vandværksbestyreren og Brandinspektøren henstillede Taleren til de paagældende Udvalg at fremkomme med Forslag desangaaende. Hvad Chaufførerne angik, var det rigtigt, at Lønudvalget var kommet til Enighed med dem, men de gjorde gældende, at de havde en Mængde Natarbejde, og derfor mente man det rigtigst at høre en Udtalelse fra Sygehusudvalget herom, for hvis det drejede sig om mange Timer ud over de otte, maatte der selvfølgelig tages Hensyn dertil.

Formanden fandt, at det var et meget vidtgaaende Forslag, og at Lønudvalget i det store